

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Jarkko Kivistö

Muistio

24.2.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

1 (2)

Suomen Pankin asiantuntijalausunto valtiovarainministeriön luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi julkisen talouden suunnitelmasta

1 Asetusluonnos heijastaa budjettikehysdirektiivin ja kansallisen lainsäädännön vaatimuksia

Julkisen talouden suunnitelmaa koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (luonnos 21.1.2026) säädettäisiin julkisen talouden hoitamisesta annetun lain (1440/2025) 4 §:ssä säädetyn julkisen talouden suunnitelman tarkemmasta sisällöstä. Asetuksella pantaisiin toimeen myös vuonna 2024 muutetun budjettikehysdirektiivin (2011/85/EU) vaatimuksia. Julkisen talouden suunnitelma on tärkeä osa Suomen finanssipolitiikan ohjauskehikkoa ja se edistää finanssipolitiikan läpinäkyvyyttä. Siksi on myös kansallisesta näkökulmasta hyödyllistä, että suunnitelmasta säädetään asetuksessa, eikä sen sisältö perustu yksinomaan vakiintuneisiin käytäntöihin.

2 Laki julkisen talouden hoidosta edellyttää rahoitusasematavoitteita

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin julkisen talouden suunnitelman sisällöstä. Suunnitelman tulee kattaa koko julkinen talous, mikä on oleellista koko julkisen talouden kestävä ohjauksen kannalta. Vaalikauden ensimmäisessä suunnitelmassa valtioneuvosto asettaisi *vaalikauden rahoitusasematavoitteen* kanssa johdonmukaiset *keskipitkän aikavälin* tavoitteet koko julkisen talouden alijäämälle, velalle ja menoille. Vaalikauden rahoitusasematavoitteella viitataan ilmeisesti lain 1440/2025 3 §:ssä mainittuun valtion- ja paikallishallinnon nimellisen rahoitusaseman vaalikauden viimeistä vuotta koskevaan tavoitteeseen, mikä olisi hyvä tarkentaa asetuksessa. Asetuksessa tai sen perusteluissa ei tarkenneta, mitä tarkoitetaan keskipitkällä aikavälillä. Erityisesti olisi perusteltua selkeyttää, miten keskipitkän aikavälin tavoitteet kytkeytyvät ylivaalikautisiin tavoitteisiin.

Julkisen talouden hoitamisesta annetun lain (1440/2025) 4 §:ssä edellytetään, että ylivaalikautinen rahoitusasematavoite asetetaan vaalikauden puolivälissä laadittavassa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksessa. Asetusluonnos julkisen talouden suunnitelmasta ei toisaalta mainitse ylivaalikautista tavoitetta lainkaan. Se voi olla perusteltua, jotta vältetään päällekkäinen sääntely, mutta toisaalta olisi luontevaa, että asetusta julkisen talouden suunnitelmasta muodostaa riittävän kuvauksen julkisen talouden suunnitelman minimivaatimuksista.

3 Valtion menokehyksestä ei edelleenkään säädetä laissa tai asetuksessa

Nykyisin julkisen talouden suunnitelmassa kuvataan valtiontalouden monivuotinen menokehys sekä tarkastellaan menoihin vaikuttavia toimia hallinnonaloittain. Valtiontalouden menokehyksestä ei asetuksessa säädetä eksplisiittisesti. Kehysmenettelystä on muodostunut Suomen julkisen talouden ohjauksen kannalta

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Jarkko Kivistö

Muistio

24.2.2026
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

2 (2)

keskeinen väline, ja siksi voisi olla syytä vakavasti harkita menettelyn ja siihen liittyvien sääntöjen kirjaamista vähintään keskeisiltä osin lainsäädäntöön.

EU:n taholta finanssipolitiikkaan kohdistuva ohjaus tapahtuu ensisijaisesti julkisten menojen kasvuvauhtia koskevilla suosituksilla ja niiden seuraamisella. Menojen kasvun sääntelystä ei kuitenkaan ole mainintaa laissa julkisen talouden hoitamisesta tai nyt ehdotetussa asetuksessa julkisen talouden suunnitelmasta. Julkisen talouden suunnitelmassa menojen kasvua koskeva rajoite tulisi olla selkeästi esitettynä. Menosäännön tulisi ohjata valtiontalouden menokehysten asettamista ja myös muiden julkisen talouden alasektoreiden menojen kasvurajoitteena. Rahoitusasematavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa myös suhdanteiden mukana vaihtelevat julkiset tulot, joten rahoitusasematavoitteen saavuttaminen ei takaa menosäännön noudattamista.

4 Laki julkisen talouden hoidosta edellyttää valtioneuvoston lausuntoa finanssipolitiikan valvojan havaintoihin

Laissa julkisen talouden hoidosta on määritelty korjausmekanismi, joka edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy finanssipolitiikan valvojan (talouspolitiikan arviointineuvosto) esittämiin toimenpiteisiin, jos rahoitusasematavoitteen saavuttaminen ei näytä mahdolliselta tai selittää, miksi se ei tee niin. Julkisen talouden suunnitelma ja sen käsittely selontekona eduskunnalle olisi sopiva paikka noudata tai selittää -periaatteen edellyttämälle lausunnolle ja kuvaukselle korjaavista toimista tai, jos korjaavia toimia ei edellytetä, valtioneuvoston vastaukselle arviointineuvoston näkemyksiin.

Laki julkisen talouden hoidosta (5 §) edellyttää, että valtioneuvosto laatii kokonaisarvion asettamansa vaalikauden rahoitusasematavoitteen saavuttamisesta vähintään julkisen talouden suunnitelman vuosittaisen tarkistuksen ja valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä. Asetuksessa tai sen perusteluissa voisi olla aiheellista mainita myös nämä lainsäädännöstä tulevat sisältövaatimukset julkisen talouden suunnitelmalle.